

novoles

18. februar 1983

LESNI KOMBINAT NOVO MESTO – STRAŽA

Zaključni račun in načrt

ZAKLJUČNI RAČUN ZA LETO 1982 IN GOSPODARSKI NAČRT ZA LETO 1983

V februarju bodo po vseh TOZD in DSSS potekale razprave ob sprejemanju zaključnega obračuna poslovanja za leto 1982. Minulo leto je bilo gospodarsko gledano izredno težko, posebno še za lesno dejavnost, saj je ta v SR Sloveniji zmanjšala proizvodnjo za nekaj več kot 5 % glede na preteklo leto. Verjetno se bo zmanjšanje proizvodnje odrazilo tudi v bilancah te dejavnosti, zlasti še, če upoštevamo, da je v dejavnosti kot celoti močan razkorak med prodajnimi in nabavnimi cenami.

Tudi v DO NOVOLES ne beležimo več takšnih indeksov rasti kot v preteklosti. To je tudi razumljivo, če upoštevamo, da je delovna organizacija tudi velik izvoznik na zahodna tržišča, kjer se je kriza v letu 1982 samo še poglobila. Povpraševanje v tujini je bilo majhno, zaloge neprodanega blaga iz preteklega leta velike, tako da se tudi naša delovna organizacija ni mogla izogniti znižanju deviznih cen. Znižanje deviznih cen ni bilo v celoti kompenzirano z devalvacijo dinarja, pa tudi njene učinke je v veliki meri odnesla inflacija cen vhodnih materialov. Kljub devalvaciji naš izvoz ne kaže zadovoljive dohodkovnosti, tako da smo za vrsto izvoznih poslov morali v okviru delovne organi-

31. januarja 1983 je DO Novoles obiskal član CK ZKJ tov. Vojin Sržentič. Tov. Sržentič je obiskal več DO v Sloveniji in med njimi tudi našo DO.

Namen obiska je bil pogovor o gospodarski in politični situaciji v sedanjih razmerah. Največji poudarek je bil na izvozni problematiki in razvoju samoupravnih odnosov. V pogovoru se je tov. Sržentič zavzel za nadaljevanje razvoja samoupravnih odnosov. Ocenil je, da se pojavljajo različni poizkusi razvrednotenja razvoja samoupravljanja, češ, da današnja situacija zahteva administrativne ukrepe, ki naj bi uredili težke gospodarske razmere.

Opozoril je, da je to zelo nevarno razmišljanje in da se ZK mora vztrajno in odločno boriti za utrjevanje samoupravne organiziranosti. V to se je prepričal tudi v naši DO, kjer ugotavlja, da so dosedanja uspehi Novolesa tudi plod urejenih samoupravnih odnosov.

zacije pokrivati izpadli dohodek, ki je nastal z izvozom. Vsi ti vzroki so vplivali na to, da smo realizirali plan izvoza komaj s 74 %. Razlog za to je tudi dejstvo, da smo zaradi pritiskov za čim večji izvoz preoptimistično postavili plan, kar glede na tržno situacijo ni bilo realistično. Plan dohodka delovne organizacije, ki smo si ga zastavili z letnim planom, je bil presežen z 8,9 %. Razlog je med drugim tudi ta, da v letnem planu nismo predvideli, da bo splošni indeks inflacije tako nizek.

Glede na leto 1981 je primerljivi dohodek (to je seštevek dohodka in amortizacije) narasel za 12,7 %. Znatno so porasle predvsem obresti od kreditov in sicer za 28 %, kot posledica naraščanja obrestnih mer in slabšanja likvidnostne situacije. Del čistega dohodka za osebne dohodke je narasel za 21 % – v teh osebnih dohodkih je zajeta druga polovica mase za minulo delo, ki bo izplačana v

letu 1983. Dinamika izplačil osebnih dohodkov je precej različna od obračunavanja osebnih dohodkov, saj smo poleg rednih mesečnih akontacij izplačali v toku leta 1982 tudi delitev po zaključnem računu za leto 1981, dve polovici minulega dela obračunanega v letu 1981, prvo polovico minulega dela za leto 1982 in celotni poračun osebnih dohodkov za leto 1982.

Tako je v povprečju na zaposlenega v letu 1982 bilo izplačanih 36,6 % več osebnih dohodkov kot v letu 1981. Po pokritju dela čistega dohodka za stanovanjsko izgradnjo, rezervnega sklada in sklada skupne porabe bo v okviru delovne organizacije za razširjanje materialne osnove dela ostalo 124.629.000 din. Vse temeljne organizacije in delovna skupnost so zaključile poslovno leto s pozitivnim rezultatom, z izjemo TOZD IKG, ki je dosegel izgubo v višini 17.052.000.

Vzrokov za izgubo je več, vendar je poglavitni izredno hitro naraščanje cen plina, ki je osnovni in največji strošek temeljne organizacije, in zasičenost domačega tržišča zaradi vse manjše gradbene aktivnosti. Dokončno oceno gospodarjenja delovne organizacije bomo lahko podali, ko bomo naše rezultate primerjali z doseženimi rezultati dejavnosti in gospodarstva, vendar lahko kljub temu rečemo, da glede na recesijo, ki vlada na svetovnem trgu in doma, rezultati niso slabi. (tabela 1)

(Nadaljevanje na 2. strani)

IZ VSEBINE

ZAKLJUČNI RAČUN	stran 1
POROČILO DELEGATA	stran 3
O REKONSTRUKCIJI	stran 5
POROČILO KOMUNALNE SKUPNOSTI	stran 7

OBVESTILO

Naslednja številka glasila izide 11. marca.

Zadnji rok za oddajo prispevkov je 2. marec do 9. ure.

UREDNIŠTVO

Zaključni račun in načrt

(Nadaljevanje s 1. strani)

Tabela 1

v 000 din

TOZD	Dohodek 1982	Indeks 1982/81	Čisti dohodek	Indeks 1982/81
TVP	120.971	90,7	62.804	60,5
ŽAGA	88.092	106,9	56.367	99,3
TPI	57.245	100,7	32.307	87,3
BOR	35.783	119,5	24.576	113,0
SIGMAT	60.300	143,1	42.721	143,3
IGK	25.795	76,2	9.882	116,5
TDP	172.430	101,2	128.815	90,6
TSP	114.361	131,8	81.532	136,6
TPP	69.961	102,5	48.014	99,2
LIPA	36.105	106,2	24.450	93,6
TAP	99.174	139,7	69.271	134,1
TKO	47.418	78,2	30.817	67,4
TES	60.941	143,7	42.922	141,7
TGD	60.432	100,1	43.503	91,0
BLP	49.732	105,3	34.389	100,7
DSSS	70.484	125,3	57.669	115,9
NOVOLES	1.169.224	108,7	809.839	102,1

Pogoji gospodarjenja v letu 1983 ne bodo lažji od lanskih vendar menimo, da moramo povesiti največje napore izboljšati gospodarjenja. Planiramo 9,6 % povečanje proizvodnje, kar bo ob povečanju zaposlenosti za 2,5 % pomenilo 6,9 % povečanje produktivnosti. To je izredno zahteven cilj, ki ga bo možno uresničiti če bodo ustvarjeni tržni pogoji za prodajo povečane proizvodnje na domačem trgu in v tujini in če bo dobava reprodukcijskega materiala nemotena. Tudi ob ugodnih zunanjih razmerah bomo morali za dosego tega cilja še bolj racionalizirati proizvodnjo.

Ključno vprašanje gospodarjenja bo prav gotovo znesek deviz, ki nam bo na voljo po obveznem združevanju deviz za splošne družbene potrebe.

Kljub planiranju, da bomo na 1 dolar uvoza izvozili 3,2 dolarja, bo devizna likvidnost delovne organizacije ogrožena, ker moramo že za celo vrsto materialov, ki jih kupujemo na domačem trgu, dobaviteljem za uvoženo substanco odstopati devize.

Naslednja ključna točka je predpostavka, da bodo na domačem trgu prodajne cene rastle z enakim indeksom kot nabavne cene, saj bomo le z dosledno realizacijo takšnih gibanj pretrgali negativni trend iz preteklega leta. Obremenitev dohodka delovne organizacije z obveznostmi za splošno in skupno porabo se kljub vse težjim razmeram ne bo spremenila, oziroma se bo celo povečala. Rast osebnih dohodkov bo v letu 1983 zelo omejena. Na splošno bodo osebni dohodki zaostajali za rastjo dohodka za 25 %. Iz teh nekaj števil je razvidno, da smo si z letnim planom na vseh področjih gospodarjenja zadali zelo težke cilje, ki jih bomo dosegli le, če bomo delavci v delovni organizaciji aktivno sodelovali pri njihovi realizaciji. Le s takšnim delom si bomo namreč lahko zagotavljali že doseženo življenjsko raven in „napolnili“ sklade, ki so za nadaljnji razvoj naše delovne organizacije bistvenega pomena.

Primerjava osnovnih elementov plana DO NOVOLES glede na leto 1982 v 000 din:

	Plan 1983	Dejansko 1982	Indeks
Celotni prihodek	4.436.887	3.352.394	132
Porabljen sredstva	2.924.080	2.183.170	134
Dohodek	1.512.807	1.169.224	129
Čisti dohodek	1.084.506	809.839	134
Osebnih dohodki	711.520	606.421	117

MIRAN KAPŠ
analitsko-planska služba

Problemska konferenca

PROBLEMSKA KONFERENCA ZK SLOVENIJE O GOZDARSTVU IN LESNI PREDDELAVI

25. januarja 1983 je bila v Ljubljani prva akcijska konferenca komunistov gozdarstva in predelave lesa Slovenije.

Pobuda za sklic je nastala na akcijski konferenci komunistov SOZD Uniles v sredini leta 1982, ki je bila posvečena izvozu. Komunisti SOZD Uniles so imeli dokaj velik delež pri organiziranju problemske konference, bili na njej zelo aktivni, predsednik SOZD Uniles dr. Tone Krašovec pa je imel tudi uvodno razpravo.

Namen konference je bil zlasti v tem, da se komunisti, ki delajo na področju gozdarstva in lesne predelave, dogovorijo za enotna izhodišča, kako v sklopu družbenih prizadevanj za ekonomsko stabilizacijo čim bolj učinkovito, skupno, samoupravno gospodariti z gozdovi in razpoložljivim lesom ter ga v finalni proizvodnji z delom kar najbolj oplemenititi. Razpravljali so o ugotavljanju, da je med vzroki, da se planirani razvoj pri gospodarjenju z gozdovi in z lesom v preteklem obdobju ni v celoti uresničeval. Potrebno je poudariti zlasti, da je bilo premalo učinkovito samoupravno sporazumevanje in dogovarjanje v tej dejavnosti, kar je imelo za posledico dokajšnjo nepovezanost in slabo obvladovanje dohodkovnih tokov. Razpravljali so o ugotavljanju, da tudi komunisti niso v dovolj veliki meri prispevali k akcijskemu povezovanju med posameznimi deli reprodukcijske verige, kar je povzročilo, da so temeljne organizacije gozdarstva in predelave lesa med seboj poslovale pretežno po tržnih načelih, ne oziraje se na težave, s katerimi so se srečevale druge organizacije, zlasti tiste, ki so izvozno usmerjene. Znano pa je, da se je iz narodno gospodarskega vidika najbolj smotno, zlasti na dolgi rok, vključevati v mednarodno delitev dela z izdelki čim višje stopnje obdelave, kjer je vloženo največ dela, torej s finalnimi lesnimi, papirnimi in grafičnimi izdelki. Razpravljali so se strinjali z ugotovitvijo, da te organizacije ne morejo same izboljšati položaja, temveč je treba poiskati

rezerve v celotni proizvodni verigi, kar pa bo moč doseči le s skupnim planiranjem in s tesnejšim dohodkovnim povezovanjem. Zato je sporazumevanje in dogovarjanje o skupnem prihodku edina ustrezna pot za odpravljanje kupoprodajnih odnosov, ki v sedanjih zaostrenih pogojih gospodarjenja ne morejo prispevati k smotnejši izrabi razpoložljive lesne surovine in k večji konkurenčni sposobnosti našega gospodarstva na tujih trgih. Znano pa je, da imajo komunisti, ki delajo v gozdarstvu in predelavi lesa, glede na velike možnosti pri izvozu, posebno odgovorne naloge, še zlasti če upoštevamo, da ta panoga razpolaga s pomembnim nacionalnim bogastvom. Zato je bil na konferenci sprejet dogovor, da bi naj v naslednjem obdobju dosegli izvoz okrog 40 odst. vrednosti proizvodnje pohišstva ter papirno-celulozne proizvodnje. Zato je potrebno posebej poudariti, da se v pogojih, ko je večina gozdne proizvodnje namenjena znanemu kupcu, ni moč še nadalje obnašati samo po tržnih zakonitostih. Zato bo potrebno odpraviti prakso zapiranja v lokalne ali „cehovske“ okvire in razbiti nekatere monopole zlasti v tistih organizacijah, ki zaradi ugodnejših naravnih pogojev dosegajo boljši dohodkovni položaj, ki ni rezultat vloženega dela. V tem smislu so se na konferenci dogovorili za predlog skupnih stališč, ki jih bodo predložili predsedstvu CK ZKS. Predlagali so, da naj predsedstvo CK ZKS konkretno zadolži komuniste, ki delajo na področju gozdarstva in lesne predelave, da s svojim delom dosežejo, da bodo

stališča v praksi uveljavljena. Pomladi 1984. leta pa naj bi o prvih rezultatih te akcijske usmeritve že dali oceno na novi konferenci.

Zapisal:
MILOŠ VARGA

Poročilo delegata

POROČILO O DELU LJUBLJANSKE BANKE — TEMELJNE DOLENJSKE BANKE V LETU 1982 IN PROGRAM ZA LETO 1983

V začetku januarja so bile konference poslovnih enot Ljubljanske banke — Temeljne dolenske banke — Novo mesto kot priprava na zbor banke, ki je bil 25. januarja 1983. Istega dne je potekal tudi zbor Ljubljanske banke — Temeljne posavske banke v Krškem.

Za krajšo in razumljivejšo informacijo o vsebini, ki so jo obravnavali na zborih bank, bom navedel le tista pomembnejša izhodišča iz programa bank za leto 1983, ki so več ali manj skupna vsem jugoslovanskim bankam in ne posameznih števil iz poročil in programov. Banke se pridružujejo splošni ugotovitvi, da je bilo lansko leto težko zaradi restriktivne kreditno-monetarne politike, ki se je odražala predvsem v silno omejenih možnostih za povečanje naložb. Ob zelo majnih možnostih za nove kredite so banke dajale prednost kreditiranju izvoza in kmetijske proizvodnje — na račun zmanjšanja kreditov za neselektivne namene (to je predvsem za kreditiranje zalog in eskont menic). Podrobnejše poročilo o poslovanju bank v letu 1983 bodo obravnavali zbori v marcu.

Iz programov bank za leto 1983 je mogoče razbrati, da bo poslovna politika bank usmerjena k uresničevanju poglobitvenih razvojnih usmeritev članic v skladu z resolucijskimi okviri in cilji družbeno ekonomskega razvoja v letu 1983, katerega glavni cilj je povečanje konvertibilnega izvoza, ki mora ob skrajno racionalnem uvozu zagotoviti čimvečji devizni učinek.

Zaostreni pogoji gospodarjenja ter vse bolj restriktivna kreditno-monetarna politika bosta v letu 1983 močno skrčila možnosti bank za zbiranje oziroma združevanje novih sredstev za uresničevanje razvojnih programov in za zadovoljevanje potreb proizvodnje. To bo zahtevalo izredno skrbno usmerjanje bančnih sredstev članicam, pri čemer bo izvoz na konvertibilno področje in kmetijstvo deležno največ sredstev.

Posebna skrb bank v letu 1983 bo usmerjena k ohranjanju dinarske in devizne likvidnosti. V zaostrenih sedanjih in pričakovanih pogojih gospodarjenja bo to ena najzahtevnejših nalog bank. Zato bodo morale banke dosledno izpolnjevati vse ukrepe oziroma predpise kreditno-monetarne politike.

Glavna značilnost kreditno-monetarne politike za leto 1983 je le 11,7 odst. porast vseh naložb, znotraj tega pa je popolna omejenost novih investicijskih kreditov za osnovna sredstva. To pomeni, da se investicijski krediti za osnovna sredstva ne bodo smeli povečati iznad stanja teh kreditov na dan 31. decembra 1983. To tudi pomeni, da bodo banke smele dati teh kreditov le toliko, kolikor bo odplačanih tovrstnih kreditov.

Zbori bank so obravnavali tudi predlog Združenja bank Jugoslavije o novih višjih obrestnih merah, ki veljajo od 1. februarja. Pobudo za ponovno zvišanje obrestnih mer je dal Mednarodni monetarni sklad, ker zahteva, da postanejo obresti instrument ekonomske politike za doseganje bolj učinkovitega gospodarjenja z denarnimi sredstvi in njihovim postopnim usklajevanjem s stopnjo inflacije.

Predlagana višina obrestnih mer ni dokončana, ker bo skladno z dogovori in obveznostmi do Mednarodnega monetarnega sklada potrebno obrestno mero sredi leta ponovno preverjati v odvisnosti od gibanja cen in jih vsklajevati skladno s temi gibanji.

Za nas najpomembnejše obrestne mere so:

	Nova	Stara
— splošna obrestna mera za dolgoročne in kratkoročne kredite	30 %	20 %
— nereeskontirani del kreditov za pripravo izvoza in kreditov za izvoz (kredit iz bančnih sredstev)	12 %	9 %
— reeskontirani del kreditov za pripravo izvoza in kreditov za izvoz	10 %	6 %
— krediti za izvozne stimulacije	12 %	9 %
— eskont vrednostnih papirjev	30 %	20 %
— ostali kratkoročni krediti	30 %	20 %
— potrošniški krediti organizacij, združenega dela in obračunov	20 %	18 %
a) do 1 leta	25 %	18 %
b) nad 1 letom	25 %	18 %
— dolgoročni krediti za modernizacijo in novo proizvodnjo, usmerjeno v izvoz in s pozitivnim deviznim učinkom	18 %	12 %

Povečanje navedenih aktivnih obrestnih mer je posledica povečanja pasivnih obrestnih mer, to je tistih, ki jih banka plačuje za tuja sredstva. Obrestna mera za depozite na vpogled se poveča iz 1 odst. na 4 odst., na vezane depozite pa znaša od 7 odst. (nad 3 mesece) do 23 odst. (za več kot 36 mesecev). Bistveno se povečujejo tudi obresti za vezane vloge občanov in sicer znašajo 12 odst. do 28 odst. Pri deviznem varčevanju ni nobenih sprememb.

Pričakujemo, da bodo višje obresti vzpodbudile obseg varčevanja in to v času, ko pričakujemo precejšnje zmanjšanje dodatne pomoči iz tujine. Zvišanje obresti bi moralo prispevati tudi k učinkovitejšemu vlaganju sredstev, racionalnejšemu gospodarjenju in spodbujanju večje udeležbe lastne akumulacije pri investicijah in hitrejšemu obračunavanju obratnih sredstev. Pričakujemo tudi, da bodo nova vzpodbuda združevanju sredstev na dohodkovni osnovi.

Nove obresti imajo za uporabnike kreditov neugodne posledice, namreč višje stroške. V okviru letnega finančnega plana bomo predvideli obseg potrebnih tujih sredstev in obresti, med letom pa bo potrebno preverjati njihovo uresničevanje. Krediti so postali resnično izredno dragi in bodo lahko plačane obresti marsikateri temeljni organizaciji bistveno zmanjšale dohodek. Zato bo potrebno na obresti kot poslovni strošek misliti že ob najemanju kreditov.

V razpravo o programu dela Ljubljanske banke — Temeljne dolenske banke za leto 1983 ter za sprejem novih obrestnih mer se je vključil tudi naš delegat Ivan Pezdirc. Iz razprave povzemam naslednje:

1. Izvozni cilji v letu 1982 niso bili doseženi zaradi znanih težav na svetovnih tržiščih. Zaradi tega se je poslabšala devizna likvidnost delovnih organizacij, še posebno pa preko znanih oblik združevanja deviz za skupne namene v federaciji in republiki. Posledica obojemu je bila slabša in neredna preskrbljenost z uvoznimi surovinami, kar se je odražalo v zniževanju proizvodnje, tudi tiste, ki bi naj bila namenjena za izvoz.

Zato je vprašanje, kako bo mogoče ob lanskoletnih prizadevanjih in ukrepih za čimvečji izvoz ter sedanjih dodatno zaostrenih svetovni ekonomski dosegli letos 20-odstotno povečanje izvoza.

TDB se je je lani odgovorno vključila v akcijo za povečanje izvoza, saj ga je v največji meri, seveda v okviru možnosti kreditno-monetarne politike, pospeševala s selektivnimi krediti. To je bilo pomembno in občutno tudi za Novoles, saj so nam novo pridobljeni krediti za pripravo izvoza in krediti za izvoz omogočili dokaj dobro likvidnost. Podpiramo prizadevanja banke, da da občutno prednost tem kreditom tudi v tem letu, vendar ne sme se zanemariti tudi potrebe po neselektivnih kreditih, predvsem za eskont menice.

2. Banka ne more v celoti slediti potrebam izvoznikov. Ob predvideni rasti izvoza in še bolj omejenih možnostih novih kreditov v letu 1983 bomo prišli v razmere, ko banka več ne bo mogla tekoče kreditirati izvoza. Sedanja organiziranost bank po teritorialnem principu gotovo ni najboljše. Zato predlagamo, da se poišče rešitev na ravni združene banke.

3. Potrebno je ugotoviti, kako so še obnesle posamezne investicijske naložbe, ki so bile načrtovane kot izvozne naložbe oziroma za nadomeščanje uvoza.

4. Tako visoko povišanje obrestnih mer ima dobre in slabe strani. Gotovo je, da bodo bistveno vplivale na poslabšanje rezultatov gospodarjenja v tem letu.

Splošna obrestna mera, ki bo za pol višja od sedanje, bo precej višja od povprečne obrestne mere, po kateri bo banka kreditirala gospodarstvo, ker bodo prevladovali selektivni krediti. Res pa je, da bo splošna obrestna mera služila za določanje obresti v neposrednih finančnih razmerjih. In teh ne bo malo, pa tudi obresti ne.

5. Zaradi omejenih novih kreditov za investicijske naložbe le v višini prispelih anuitetnih odplačil bo potrebna odgovorna selektivnost. IVAN PEZDIRC, oec., delegat v zboru TDB Novo mesto

Kaj je in kaj bi lahko postal inženiring

NADALJEVANJE IN KONEC

Na samem začetku moramo poudariti, da danes v svetu ne obstaja problem pomanjkanja fizične sile nižje, priučene ali srednje izobrazbe, ki si lahko v kratkem času pridobi ustrezne delovne navade in ožjo strokovno izobrazbo za delo v gradbenih projektih ali v novo zgrajenih tovarnah, temveč d obstaja povpraševanje po visoko strokovnem kadru, ki bi znal obstoječi delovni in finančni potencial delež investitorjev ustrezno usmerjati ter jim nuditi tudi znanje in eventuelno kasnejšo pomoč pri delovanju in vzdrževanju novih projektov ali proizvodnih postrojev. Ravno to pa tudi nudi kompletni inženiring.

Seveda inženiring ni samo posredovanje lastnih intelektualnih

(Nadaljevanje na 4. strani)

Prihraniti moramo čim več! Kaj bi k temu post lahko zapisala delavska kontrola?

DOPISUJTE

V GLASILO!

Straža. 11. 2. 1983

Kaj je in...

(Nadaljevanje s 3. strani)

alnih storitev v raznih višjih oblikah gospodarskega sodelovanja, ampak je prek te nove kategorije mednarodnih ekonomskih odnosov posegel globoko tudi v načrtovano in smotrno investiranje v infrastrukturo ter modernizacijo opreme in tehnologije neke dežele, ki se je „čez noč“ prelevila iz dežele v razvoj v velikega investitorja in dolgoročnega partnerja tudi pri skupnih projektih ali skupnih naložbah izven svojega nacionalnega okvirja. Tak primer je cela vrsta dežel Bližnjega vzhoda, kamor „romajo“ državne delegacije ali predstavniki podjetij bolj ali manj organizirano za velike „inženiring posle“, večkrat tudi na podlagi tako imenovanih čistih blagovnih menjav — toliko nafte za toliko tehnologije, znanja in opreme.

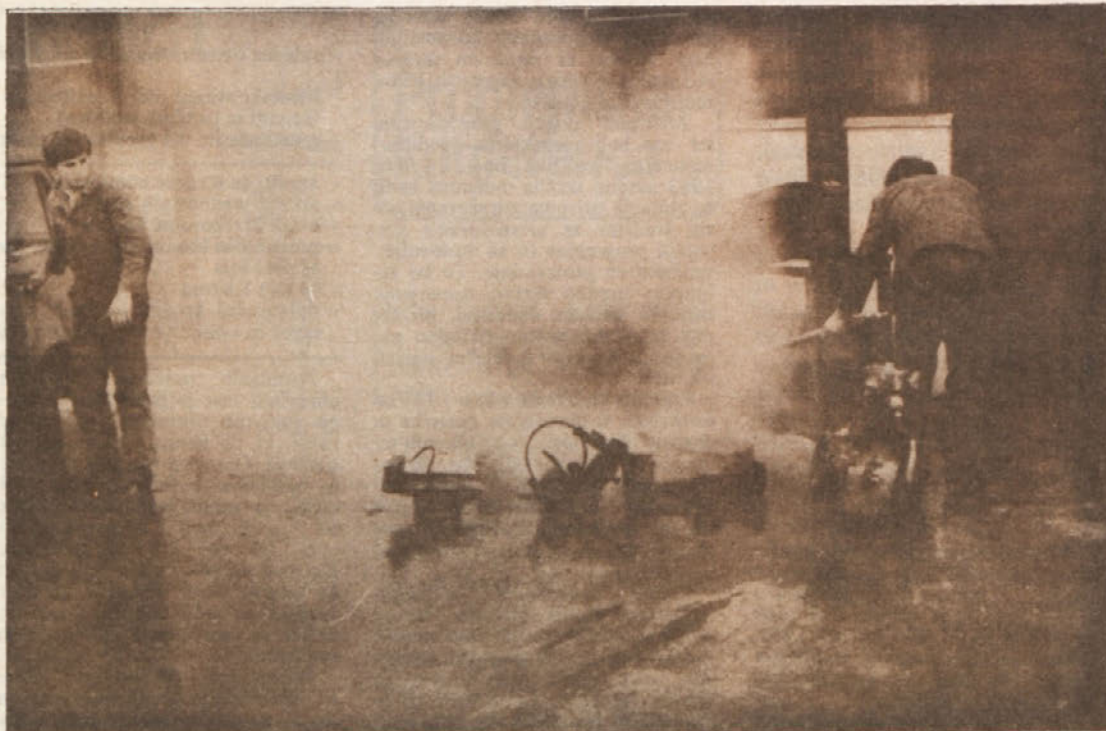
Kakšen pomen pripisujejo nekatere dežele industrijsko razvitega sveta ravno pospešenemu delovanju v tej smeri, je razvidno iz tega, da so diplomatski razgovori naravnani in načrtovani v tej smeri, kakor tudi kasnejša spremljava izvedbe dogovorjenih programov, medtem ko so predhodno opravile tudi nekatere ostale faze oz. prilagodile nekatere spremljajoče dejavnosti.

Ko govorimo o kompleksnosti pojma inženiring, moramo opozoriti tudi na posebno vrsto t.j. „consulting engineering“ (svetovni inženiring), ki je lahko kot samostojna in edina dejavnost nekega inženiring biroja ali pa v sklopu ostalih inženiring dejavnosti, vključno lahko tudi s trgovskim oz. posredniškim delom pri drugih organizacijskih oblikah podjetij oz. ozidih.

Seveda imajo pri določenih delih v tujini več možnosti za pridobitev posla tiste firme oz. DO, ki lahko poleg tehničnega dela inženiringa po možnosti z gradbeno izvedbo in dobavo potrebne opreme ponudijo tudi kompleksni „consulting engineering“.

INŽENIRING V UNILESU

Če bi hoteli opredeliti na kratko oblike organiziranosti in metode dela tako na domačem kot na tujem trgu, predvsem pa z vidika uspešnosti izvoznega inženiringa v Unilestu, moramo najprej oceniti nekatere slabosti, ki veljajo za to dejavnost v slovenskem merilu. Ti faktorji, ki pripeljejo do slabe izkoriščenosti obstoječih kapacitet in do relativno slabega prodora na

TOZD TES — pranje avtomobilskih delov.

tube trge s kompleksno ponudbo inženiring dejavnost, so v glavnem naslednji:

- pomanjkanje ustrezno strokovno usposobljenega kadra za projektno vodenje procesov in pripravo investicij, posebno pa za potrebe mednarodnega trženja;

- odsotnost sistemsko zbrane znanja (tehnično, tehnološko, organizacijsko, upravljalno in marketinško) kot posledica splošne razdrobljenosti gospodarskih tokov in organizacije; sistem in načini pridobivanja takšnih znanj niso uveljavljeni;
- pomanjkanje poslovne povezanosti, specializacije in delitve dela;

- težnja vseh inženiring organizacij po univerzalnosti;

- pomanjkanje sredstev in ustreznih metod za obdelavo tržišča, zlasti je izražena neopremljenost za nastop na tujih tržiščih;

- popolnoma neurejeno področje informatike za potrebe dejavnosti;

- neurejeno vprašanje tehnične in normativne definicije posameznih faz in opravil inženiringa

- nezaupanje koristnikov do domačega znanja;

- obnašanje konkurence (nelejalno oz. brez predhodnega dogovora);

- nerazvite finančno-bančne funkcije za spremljanje te aktivnosti;

- visoka lastna cena;
- premajhen izbor tehnologij;

- delna nepripravljenost strokovnih kadrov za delo v tujini;
- neustrezna kadrovska struktura zaposlenih, slabo zna-

nje tujih jezikov, prepočasno funkcionalno izobraževanje;

- zaprtost tržišč v SFRJ, splošna nekonkurenčnost, nesolidnost partnerjev (dobavni roki, kvaliteta).

Iz prejetega gradiva v pravilniku splošnega združenja za inženiring je razvidno, da smo si na tem področju v Unilestu sila različni ter da imamo neenotne organizacijske strukture, kakor tudi različen pristop k akviziciji teh del predvsem na zunanjem trgu.

Menda se vsi zavedamo dejstva, da so klasične oblike prodaje pohoštva v izvoz kot poglavitna metoda prodora na tuji trg v večjem obsegu že več ali manj dosegle svojo mejo in da je perspektiva za večji plasman tudi našega znanja in izkušenj (poleg vloženega dela) v izvozni opremi ravno v kompleksnem inženiringu. V tej smeri je bilo izrečenih in napisanih že dovolj deklarativnih izjav o nujnosti organiziranega nastopa na zunanjih trgih, predvsem v DVR in inženiringu, in s tem namenom je bilo tudi ustanovljeno splošno združenje za inženiring Slovenije. Naša naloga je, da so ob organiziranem in enotnem nastopu Unilesta v tej skupnosti organiziramo in enotno pojavimo tudi do domačih in tujih partnerjev, ki bodo le na ta način pripravljeni sodelovati z nami pri skupnem opremljanju večjih projektov.

Z osnovnim namenom boljšega sodelovanja in povezovanja med posameznimi tozdi se bodo v Unilestu osnovala proizvodno-programske skupnosti. Ena med njimi bo tudi skupnost za inženiring, ki naj bi v svojem programu dela imela

ureditev statusa inženiringa v Unilestu, v prvi vrsti:

- z enotnim in organiziranim nastopom Unilesta v obliki celostne predstavitve inženiringa, predvsem v tujini;

- z izdelavo skupnega kataloga o inženiring dejavnosti v Unilestu;

- z združevanjem zmogljivosti in sodelovanjem na konkretnih projektih;

- z enotnim pristopom pri usposabljanju kadrov ter izmenjavi izkušenj in znanja na področju inženiring dejavnosti;

- s postopnim integracijskim procesom na tem področju, ki ne bo na podlagi formalnega pristopa, temveč na osnovi skupnih ekonomsko pogojenih interesov in ciljev.

Upravičenost take usmerjenosti inženiringa naj bi se v končni fazi izkazala v večjem in kakovostnem plasmaju našega znanja in možnosti v inženiringu, predvsem v tujino, ki naj bi kot edino objektivno merilo tudi potrdilo naša skupna prizadevanja in usmerjalo nadaljni razvoj skupnosti, kakor tudi strategijo organiziranega in enotnega nastopa na tujih tržiščih.

JANEZ CERAR

Kaj nas žuli v Soteski?

Čeprav je letošnja zima počakala s snegom vse do februarja, kaže, da bomo imeli dovolj veselja s snegom odrasli in otroci.

Sneg je prinesel tudi cel kup težav. Posebno gozdarjem in v predelavi lesa na žagalnicah. Posledica obilja snega je prazenje skladišč hlodovine. V Soteski je

na zalogi le še za teden dni dela. Že tako omejeno dobavljanje hlodovine se je začelo popopolnoma ustavilo.

Tudi v proizvodnji plastificirane iverice nismo brez težav. Že zadnja dva meseca v lanskem letu sta bila kritična, ker je manjkalo folije. To pa se kot kronično obolenje nadaljuje tudi letos. Ko nam že skoraj poide, poiščemo še rešitev za dan ali dva, potem pa spet pride pošiljka in je nekaj časa mir. Pri foliji pa je vprašljiva tudi kvaliteta. Posebno zdaj v zimskem času se občasno pojavlja pokanje folije na zajerah. Ugotavljamo, da se taka napaka na uvoženi foliji ne pojavlja. Problem se v večji meri pojavlja v TPI kot v TVP, kar je logično, saj je količinsko proizvodnja v TVP približno za dve tretjini manjša od TPI. Poleg tega pa izdelajo še več demontažnih predalov, ki nimajo spoje na zajero. Proizvajalci folije so že obljubili, da bo folija v prihodnje boljša, vendar se to do sedaj še ni zgodilo. Podražitve materialov in surovin nas silijo, da bo treba delati še boljše in točnejše z razpoložljivimi sredstvi. Prepričani smo, da bomo to uspeli. Posebno, če bomo delali s kvalitetnejšimi materiali, kar upamo da bomo dosegli v sodelovanju s strokovnjaki iz razvoja in z nabavno službo.

F. H.

O rekonstrukciji

PRIPRAVE ZA REKONSTRUKCIJO ŽERJAVA V TOZD TVP

Že precej časa se govori o rekonstrukciji žerjava tronožca v TOZD TVP, saj je ozko grlo v

tehnološkem procesu tovarne. Kaže, so sedaj vendarle stekla pripravljala dela za rekonstrukcijo. Morda se bo kdo vprašal, zakaj je to potrebno. Kdor le površno pozna stanje na križišču TOZD TVP, bo takoj vprašal, kako smo sploh mogli delati v takšnih razmerah. Tronožec ima premajhno kapaciteto in je zastarel ter nevaren, saj parilne jame, po katerih vozi, dobesedno dihaajo pod njim. Temu se ni čuditi saj žerjav tronožec obratuje že od leta 1959, od prvega dneva obratovanja temeljne organizacije.

V letu 1981 je žerjav pregledal tudi strokovnjak Zavoda SRS za varstvo pri delu in dal zapisnik, da sta celotna jeklena konstrukcija žerjava in žerjavna proga v zelo slabem stanju. Nadalje piše, da je treba žerjav temeljito sanirati ali ga zamenjati z novim, ki bo vozil po novi žerjavni progi. Vrnimo se na pripravljala dela. Pred tednom dni je že prispela kompletna proga za portalni žerjav, ki ga je izdelala METALNA tozd Senovo. Ta tozd bo izdelal tudi kompletno ogrodje portalnega žerjava, ki je že v izdelavi in bo predvidoma nared v marcu. Urejena je tudi potrebna dokumentacija. Ponudniki za gradbena dela so že poslali svoje ponudbe. Od ponudništev prideta v poštev le gradbeno podjetje SCT iz Ljubljane in SGP Pionir iz Novega mesta, ki je poslal za nas najugodnejšo ponudbo.

Iz teh podatkov vidimo, da so vsa dela res v polnem teku in da bomo lahko kmalu pisali, da portalni žerjav (novi) že služi namenu.

V. Z.

Odhod v pokoj

Sredi letošnjega januarja je bil invalidsko upokojen naš dolgoletni sodelavec Jože Repše, poklicni gasilec iz DSSS.

Jože Repše je prišel v Tovarno igralec kot mlad delavec že takoj ob začetku, to je leta 1948. Vestno je opravljal vsako delo, kmalu je bil dodeljen na mizne rezkarje, kjer se je z vestnostjo še posebej izkazal. Takratni delovni pogoji so bili zelo slabi, saj ni bilo ne prezračevanja ne dobrega ogrevanja, delalo se je v treh izmenah, večkrat tudi ob nedeljah. Repše je bil vedno v prvih vrstah na delu in tudi kot udarnik. Včlanil se je v gasilsko društvo, kot vesten, dober in sposoben gasilec je bil vrsto let poveljnik tovarniškega gasilskega društva. Poučeval je delavce v tovarni o preventivni požarni varnosti.

Bil je član komisije za izprašane gasilce, podčastnike in za častnike, aktiven član gasilskega društva Novo mesto in večkrat član skupščine. GD.

Leta 1970 je odšel Repše v tovarno ploskovnega pohištva v Gotni vasi, kjer je delal na nadmiznih in miznih rezkarjih. Tudi tam je takoj začel organizirati preventivno požarno varnost in bil na čelu skupine, ki je v tovarni poučevala in organizirala to dejavnost. Ko je bil potreben poklicen gasilec, so izbrali prav Jožeta, ki je novo

delo dobro opravljal. Po reorganizaciji oddelka za požarno varnost, je bil dodeljen na območje stražnih tozdov.

Repšetove delovne sposobnosti so se zmanjšale zaradi delovne nezgode v času opravljanja delovnih dolžnosti. Tako je po oceni invalidske komisije postal invalid I. kategorije. Sodelavci in drugi, ki ga poznamo, mu želimo, da bi v zasluženem poklju zares v polni meri užival sadove svojega dela.

SLUŽBA VARSTVA
PRI DELU

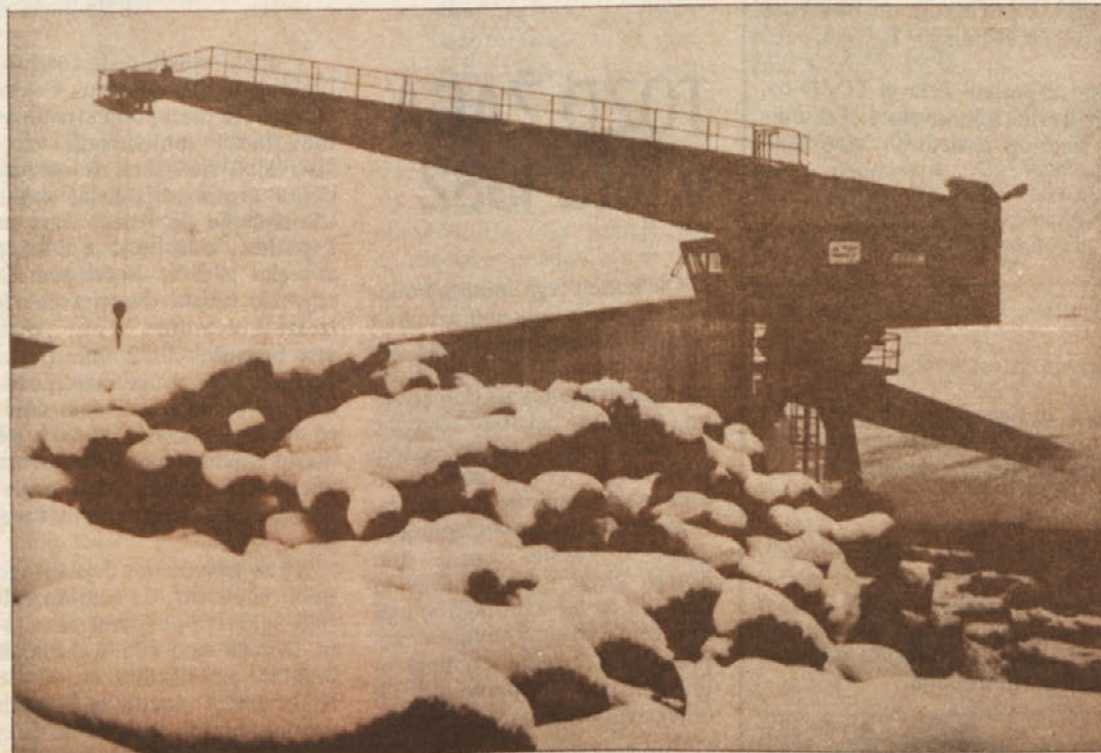
Pepe ima besedo

Prav prijazen dober dan vam voščim, dragi Novolesovci, z željo, da bi se kar najbolje počutili in izpolnili cilje, ki ste si jih zastavili v planih. Bog daj srečo, pravim in držim pesti, saj nam bo sreča v časih, v katere lezemo, še tako prav prišla.

Pust je mimo in minil je čas šem. Človek bi pričakoval, da bomo imeli posla s šemami samo ob pustu, pa ni tako. Danes srečaš šeme na vsakem koraku, od občine do federacije, od sisov do drugih oblik samoupravnega združevanja. Naletiš nanje in ne veš, kako bi se obnašal. Ali bi jih jemal resno ali pa bi jih imel za to, kar so: šeme kot šeme? Če bom resen, ne bo nobenega haska, saj niti vede ne bodo, da so šeme. Če pa jim bom rekel šeme, me pa lahko kak nebodigatreba toži zaradi razalitve. To je zdaj dilema: šema — nešema. Kot pri Hamletu: biti ali ne biti. Zadevo bom moral še temeljito samoupravno proučiti...

Kako pa kar pri vas? Zaključni račun je pred durmi in zanima me, kako ste kaj gospodarili. So razburkani gospodarski valovi in tokovi prizanesli Novolesovi barki, ali pa so jo zgrabili in jo nesejo med nevarne čeri in pečine? Slišim, da vse le ni šlo povsem gladko in da bo treba letos še bolj poprijeti, če se boste hoteli obdržati nad vodo. Pa kaj bi vam govoril, saj sami dobro veste, kakšni so časi, ki so pred nami. Ostri in hudi.

Dovolite mi, da vam nekaj prišepnem na uho. Rekli boste sicer, da ni lepo šepetati na ušesa, toda zadeva, ki jo bom razodel, je takšna, da jo ne gre obešati na veliki zvon, saj govorim o odnosih in stikih med Novolesovimi tozdi. Nedavno tega se je zgodilo, da je eden od vaših vrlih tozdov drugemu vašemu tozdu naredil uslugo in mu polakiral dvanajst vzorčnih stolov. Človek bi mislil, da bo

TOZD TVP — za ročni žerjav je ta zima verjetno zadnja.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Pepe ima besedo

(Nadaljevanje s 5. strani)

ob tako opevani medsebojni pomoči in sodelovanju med vašimi tozdi račun malenkosten ali pa ga sploh ne bo. Toda jok! Račun, ki je sledil, je znašal kar en milijon tristotisoč starih dinarjev; torej za vsak stol več ko sto jurjev, čeprav cel stol velja komaj osemdeset jurjev. Lakiranje je torej dražje kot cel stol. Ne verjamete? Pa je res, častna mi samoupravljalna!

Že vrabci čivkajo, da moramo delati bolje in intenzivneje in da ne gre zanemarjati časa, ki da je zlato. To pomeni, da moramo delovni čas čim boljše izkoristiti. Pa ga res? Onega dne sem videl, bila je že trda tema, da se je iz ene od vaših tovarn med šihom izmuznila mlado dekle in jo skozi ograjo ubrala iz podjetja. Sedla je v avto, ki je bil parkiran v bližini, in mlad šofer jo je odepiljal v neznano. Čez čas je avto z ugasilimi lučmi pripeljal nazaj in dekle je zadihano in z rdečico na obrazu izstopila in se vrnila na ših. Zanimivo bi bilo vedeti, če je ta izlet kaj vplival na njeno nadaljnjo storilnost. Če je, bi veljalo tako prakso na široko uveljaviti in nadaljevati.

In drugače? Nekam otožni se mi zdite, ko nič ne ugovarjate mojim besedam. Vas je pojalala gripa? Nič zato! Silce ali dva močnega in vse bo minilo! Bodite pozdravljeni in nasvidenje!

Vaš zvesti
PEPE LESOREZNIK

Pravnomočno izrečeni disciplinski ukrepi od 15. 1. 1983 do 11. 2. 1983

TOZD TGD

1. SILVO TOMŠIČ: en neopravičen izostanek z dela, prinašanje alkoholne pijače v TOZD ŽAGA – PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA POGOJNO ZA DOBO 6 MESECEV

2. CIRIL MURN: dva neopravičena izostanka z dela, višen na delu – JAVNI OPOMIN

TOZD TPP:

MILAN CIRER: večkratno nepravilno in netovariško obnašanje do sodelavcev, protipravna prisvojitve sredstva TOZD

(vidia žaga) – PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA POGOJNO ZA DOBO 6 MESECEV

TOZD TSP:

1. FRANC AVGUŠTIN, ROBERT JURAN, ANTON ZALETELJ, ZVONE MAJER: odhod iz temeljne organizacije na nedovoljenem mestu (preko žične ograje) in poškodba ograje – JAVNI OPOMIN + PLAČILO MATERIALNE ŠKODE V VIŠINI 98 din (vsak od imenovanih)

2. STANE KOŠIR, MARTINA GRICAR, JANEZ CESAR: odhod iz temeljne organizacije na nedovoljenem mestu (preko žične ograje), poškodba ograje – JAVNI OPOMIN + PLAČILO MATERIALNE ŠKODE V VIŠINI 98 din (vsak od imenovanih)

3. SLAVKO KRIŽE, MILAN PRIBANIČ, JOŽE KUČKO, JOŽE POTOČAR: odhod iz temeljne organizacije na nedovoljenem mestu (preko žične ograje), poškodba ograje – JAVNI OPOMIN + PLAČILO MATERIALNE ŠKODE V VIŠINI 98 din (vsak od imenovanih)

4. CVETO POVŠE: samovoljna prekinitve dela, prehod na nedovoljenem mestu (preko žične ograje), odklonitev dela v podaljšanem delovnem času – PRENEHANJE DELOVNEGA RAZMERJA POGOJNO ZA DOBO ŠEST MESECEV – PLAČILO MATERIALNE ŠKODE V VIŠINI 98 din

5. VIKTOR KOČJAZ: nepravilno vedenje do sodelavke – JAVNI OPOMIN

6. BRANE BERKOPEC: namerno razbil steklo na vratih – OPOMIN

celotni prihodek	307.898	= 118 % plana
dohodek	88.092	= 107 % plana
čisti dohodek	56.367	= 95 % plana
poslovni sklad	12.542	= 75 % plana

Podatki kažejo, da smo finančno celotni prihodek in dohodek dosegli, pri čistem dohodku in poslovnem skladu pa smo finančno dosegli slabše rezultate, kot smo načrtovali. Fizično je bila v obeh večjih oddelkih proizvodnja dosežena takole:

DECIMIRNICA

bukov dec. les	10.786 m3
jelov dec. les	1.300 m3
hrast dec. les	423 m3
bor dec. les	112 m3
jesen dec. les	171 m3
okoume dec. les	651 m3
jelša	6 m3

SKUPAJ 13.449 m3
ali 95 % plana

ŽAGALNICA:

bukov žagan les	26.221 m3
jelov žagan les	1.408 m3
hrast žagan les	1.710 m3
okume žagan les	2.145 m3
samba žagan les	287 m3

SKUPAJ 31.779 m3
ali 95 % plana

V obeh oddelkih fizična proizvodnja ni bila dosežena v celoti. Za to je precej objektivnih in tudi nekaj subjektivnih vzrokov. Med slednjimi so ne najboljše organizacija dela, slabše izkoriščanje delovnega časa in kapacitet, odsotnost z dela je dosegla 19,5 %. Našel sem le največje vzroke. Neopravičenih izostankov je bilo 203 dni, vseh vrst bolniške 3632 dni. Če bi upoštevali še druge odsotnosti, na katere lahko vplivamo sami, to se bi pokazalo, da vsak od nas ni delal več kot 23 delovnih dni, kar je enomesečna proizvodnja. Notranje rezerve torej so.

Kljub navedenim dejstvom je treba ugotoviti, da smo dosegli tudi nekatere pozitivne rezultate. Dosegli smo 135 % izvoz ali 303.000 ameriških dolarjev. Če ne bi izvoz v zadnjih mesecih upadal, bi bil rezultat še bolj ugoden. Vsi stroški porabe so se gibali v mejah planiranega. V

ŠD NOVOLES IN ŠD GOZDAR

RAZPISUJETA

29. smučarsko tekmovanje v veleslalomu za Fricov pokal, ki bo v NEDELJO, 27. februarja 1983, s pričetkom ob 10.00 uri.

KRAJ: Črmošnjice ali okolica (Gače, Ribnik)

PRAVILA TEKMOVANJA:

Pravico nastopa imajo vsi redno zaposleni delavci TOZD oz. OZD. Tekmuje lahko neomejeno število tekmovalcev. Tekmuje se ekipno ali posamezno, in sicer v naslednjih starostnih skupinah:

MOŠKI – VSL:

- a) do 30 let
- b) od 31 do 40 let
- c) od 41 do 50 let
- d) nad 50 let

ŽENSKÉ – VSL:

- a) do 35 let
- b) nad 35 let

Za ekipo šteje 12 tekmovalcev – in sicer 2 najbolj uvrščena v vseh moških in dveh ženskih skupinah. Po končanem tekmovanju bo v jedilnici GG v Črmošnjicah razglasitev rezultatov.

Rok prijave je do 22. februarja 1983.

Za Novoles – Ljubo Rajer, tel. int. 38

Za GG – Alojz Serini, TOZD Vrtnarstvo in hortikultura tel. 25-963

Žrebanje startnih števil bo v petek, 25. februarja 1983, v Novem mestu. Naknadnih prijav ne bomo upoštevali, in zato prosimo vse zainteresirane, da se prijavijo v določenem roku. Za nagrade dobijo prvi trije v vsaki kategoriji medalje.

Športni zdravo!

ŠD Gozdar
ŠD Novoles

TOZD ŽAGA v letu 1982

Ob koncu tega meseca bomo v okviru samoupravnih delovnih skupin obravnavali lanske zaključni račun tozda ŽAGA. Da bo razprava potekala bolj živahno, podajam nekatere osnovne kazalce in podatke o našem poslovanju. Ti naj bodo tudi osnova za razpravo. Podatki kažejo, kako smo v preteklem letu delali in kakšne uspehe smo dosegli glede na plan. Prav bi bilo, da se vsi zaposleni v naši TOZD aktivno vključijo v razpravo in s svojimi predlogi in pripombami pripomorejo k objektivni oceni našega dela.

Osnovni finančni rezultati so (v 000 din)

TOZD smo opravili 1536 nadur manj kot v letu 1981. Zaposlenost se ni povečala preko plana. Pri osebnih dohodkih nismo kršitelji družbenega dogovora.

To so le nekateri osnovni podatki o poslovanju, vseh tukaj tudi ne moremo prikazati. Ostali bodo povedani na sestankih samoupravnih delovnih skupin. Upam, da podatki v tej fazi dajejo določeno sliko našega dela in lahko služijo za osnovo pri nadaljnjih razpravah in samoupravnih aktivnostih v TOZD.

BOJAN BENCIK

Kaj in koliko smo pojedli?

V letu 1982 je bila prehrana naših delavcev glede na izvide zavoda za socialno medicino in higieno dela na dobri povprečni ravni. Vsak mesec so vzeli za analizo štiri obroke hrane, v letu 1982 je bilo odvzetih 12 obrokov dopoldanskih malic in prav toliko popoldanskih malic, nočnih malic in kosil.

Rezultati dopoldanskih malic so sledeči:

pomeni da se malica tudi količinsko dobro deli.

Ob analiziranih enajstih malicah v letu 1982 lahko sklepamo, da je bila malica v povprečju ugodno sestavljena, pripravljena ter razdeljena.

Ker smo za statistiko zbirali tudi podatke o količini porabljenih živil, vam lahko povemo tudi, koliko smo za pripravljene obroke porabili materiala.

meso vseh vrst
(svinjina, govedina) 22.631 kg
perutnina 7.955 kg
suho meso 4.547 kg
ribe 964 kg
mast, olje 8.328 kg

mleko (tudi za prventivne namene) 5.9821
jajca 37.000 kom
krompir 28.868 kg
fižol 3.954 kg
sadje 3.107 kg
kruh in pivico 77.005 kg
drugi živilski izdelki v vrednosti 756.396 din.

Skupna vrednost porabljenih živil 14.546.744 din

V preteklem letu smo skuhali naslednje število obrokov:

obrokov
malica 283.768
malica — nočna 14.724
kosila 26.311
SKUPAJ: 324.803

mesec	vrsta obroka	biološko razmerje belj.:maščobe:OH.	ocena	kalorična gostota	ocena
januar	mineštra—jogurt	17,9 : 30,5 : 51,5	odlično	1,0 kkal/g	primerno
februar	kisla repa—matevž	13,9 : 29,8 : 56,3	odlično	1,2 kkal/g	odlično
marec	pasulj—jogurt	16,8 : 33,8 : 49,4	odlično	1,2 kkal/g	odlično
april	kisla repa—matevž	11,8 : 60,5 : 27,7	slabo	1,6 kkal/g	primerno
maj	rizota—solata	13,2 : 32,7 : 54,1	odlično	1,3 kkal/g	odlično
junij	goveja juha—gov. v solati	26,1 : 17,4 : 56,5	slabo	preveč belj. premalo mašč. 1,1 kkal/g	primerno
julij	boranja slan krompir	21,4 : 17,1 : 61,4	primerno	1,0 kkal/g	primerno
avgust	rizota—zelje v solati	13,8 : 34,3 : 51,9	odlično	1,4 kkal/g	odlično
september	kurja juha z mesom—puding	20,8 : 31,5 : 47,7	primerno	0,9 kkal/g	primerno
oktober	polpeti v omaki pre krompir	13,6 : 34,4 : 52,0	odlično	1,4 kkal/g	odlično
november	svinj. paprikaš testenine	15,8 : 31,2 : 53,0	odlično	1,4 kkal/g	odlično
december	svinjska pečena—praž. krompir	20,8 : 20,5 : 58,7	primerno	1,2 kkal/g	odlično

Iz tabele je razvidno, da je za oceno hrane pomembno biološko razmerje obroka, kjer ocenjujejo razmerje beljakovin, maščob in ogljikovih hidratov. Če pogledamo malico v aprilu, je bilo njeno biološko razmerje slabo. To pa zato, ker je bila v repi narezana slanina, ki je izrazito povečala maščobe.

V obroku je bilo tudi pre malo ogljikovih hidratov. Dokaz za to je malica z isto sestavo, ki je bila odvzeta v februarju vendar je bila pripravljena brez slanine.

Obrazložili bi tudi malico, ki je bila odvzeta v juniju. Biološko razmerje ni bilo dobro zaradi povečanih beljakovin (preveč mesa) in premalo maščob. V tej malici je bila glavna sestavina govedina, ki pa vsebuje zelo malo maščob.

Kalorična gostota obrokov je bila skozi celo leto dobra, kar

Naj na koncu omenimo še težavo, ki nas tare že več let.

To je različno dnevno število obrokov. Do tega prihaja, ker en dan jemo malico, če se nam zdi dobra, drug dan kosilo itd.

Stalni abonenti so potem pri krajan, kar povzroča nejevoljo. Včasih moramo dnevno prilagajati tudi do 50 kosil, če nečemo, da bo še več hrane končalo v pomijah.

Druga nevšečnost je, da se ne držimo razporeda za čas malice.

Delavci morajo čakati v vrsti ali pa nimajo kam sesti. Treba se bo navaditi na red, če hočemo, da se vsaj pri jedi ne bomo grdo gledali. O planu družbene prehrane bomo razpravljali tudi v okviru plana za leto 1983.

DRUŽBENA PREHRANA

Rekreativci, pozor!

Športno društvo Novoles bo letos priredilo štiri akcije, ki bodo predvsem rekreacijskega značaja:

Cilj akcij je, da se jih udeleži čim večje število delavcev.

a) SMUČANJE:

— Prepeljati veleslalomsko progo na Fricovem pokalu, ki bo letos 27. februarja ali

— preteči na smučeh moški — 6 km in ženske — 4 km

b) KOLESARJENJE:

— prepeljati s kolesom okoli 20 km dolgo progo, akcija bo v juniju

c) PLAVANJE:

— preplavati 6 dolžin 50-metrskega bazena za moške in tri dolžine za ženske — akcija bo ob koncu avgusta

d) PLANINSTVO:

— planinski pohod na enega od dolenskih vrhov (Gorjanci, Mirna gora) akcija bo septembra

Akcije so milo zastavljene in se jih lahko gotovo udeleži vsak, ki ga veseli rekreacijski izleti. Po akciji bo vsak udeleženec dobil trim značko (smučar, kolesar, plavalec, planinec). Kdor se bo udeležil od štirih akcij vsaj TREH, bo na zadnji akciji (planinski pohod) dobil spominsko medaljo z znakom DO. Če bo zanimanje tudi v tozdi izven novomeške občine, bomo za vse udeležence teh tozdov organizirali avtobusne prevoze.

SD NOVOLES

Poročilo komunalne skupnosti

POROČILO KOMUNALNE SKUPNOSTI O PORABLJENIH SREDSTVIH DO NOVOLES V LETU 1982

V četrtek, 3. februarja, je bil v prostorih Novolesa sestanek med predstavniki KS Straža, Dol. Toplice, SIS in DO Novoles, na katerem smo obravnavali poročilo o porabljenih sredstvih

Novoles za programe KS in Komunalne skupnosti v letu 1982 in programe za leto 1983.

V letu 1982 je Novoles lesni kombinat Novo mesto — Straža, sofinanciral program samoupravne komunalne skupnosti novomeške občine na podlagi sklenjenih medsebojnih sporazumov v skupnem znesku 6.760.000 din in sicer:

- iz zaostalih sredstev 1 odst prispevka iz dohodka iz leta 1981 1.610.000 din
- iz izločenih sredstev iz čistega dohodka po zaključnem računu za leto 1981 5.150.000 din

Denar je bil porabljen v sledeče namene:

Objekt	Invest. vl. skupaj	Od tega sredstva DO Novoles
1. Cesta Prečna—Straža	8.121.783,10	5.390.000
2. Vodovod Visejec—Plešivica	1.570.459,30	900.000
3. Sofinanciranje manj razvitih KS	4.150.000,00	470.000

Sredstva za sofinanciranje programa manj razvitih KS so bila razdeljena naslednjim KS: (Nadaljevanje na 8. strani)

Poročilo...

(Nadaljevanje s 7. strani)

1. Krajevna skupnost Prečna: za ureditev ceste za Kuzarjev kal iz naslova sofinanciranja je bilo odobreno

1.450.000 din
vrednost opravljenih del
4.130.000 din

2. KS Žužemberk:

Za ureditev ceste Sr. Lipovec—Podlipa iz naslova sofinanciranja je bilo odobreno

1.400.000 din
vrednost vseh opravljenih del
3.228.000 din

3. KS Birčna vas:

Za ureditev ceste Potok—Petane—Vrh iz naslova sofinanciranja je bilo odobreno

1.300.000 din
vrednost vseh opravljenih del
7.530.000 din

Nato smo obravnavali program za leto 1983. V razpravi smo ugotovili, da so programi preobsežni in jih ne bo možno v celoti uresničiti. Zato je bilo dogovorjeno, da se v ožji skupini ponovno sestanemo in pripravimo program, ki ga bo možno uresničiti. Načelno smo se opredelili, da bi bile prednostne naslednje naloge:

- program razvoja manj razvitih Krajevnih skupnosti
 - vodovod Zalog — Straža
 - cesta Dol. Toplice — Sušice
- Ti programi morajo biti usklajeni v interesnih skupnostih, sicer jih ne bo možno financirati.

MARJAN GRABNAR

80 milijonov kWh

V TOPLARNI PROIZVEDLI 80.000.000 kWh ELEKTRIČNE ENERGIJE

20. januarja ob 7.15 je števec proizvodnje električne energije našega turboagregata pokazal,

da smo proizvedli že 80 milijonov kWh električne energije. Ta mali jubilej pomeni za zaposlene v energetiki velik uspeh in priznanje za uspešno 12-letno skrb nad obratovanjem in vzdrževanjem turboagregata in parnega kotla, ki daje paro za njegov pogon.

Uspeh ni prišel sam od sebe, saj so morali delavci energetike vložiti veliko truda, da so lahko držali naprave v takem stanju, ki je omogočalo za naše razmere skoraj optimalno proizvodnjo brez večjih okvar in zastojev. Zavedati se moramo, da je bila proizvedena električna energija z relativno majhno nazivno močjo turboagregata — 1,9 MW in da je izključno temeljila na kurjenju lesnih ostankov. Prvo in drugo izmeno je obratoval turboagregat vzporedno z zunanjim električnim omrežjem in smo razliko med normalno obremenitvijo generatorja ter višjo porabo, ki je presežala zmogljivost turboagregata, dopolnili z električno energijo iz zunanjega omrežja (DES). V nočni (tretji) izmeni je turboagregat obratoval ločeno od zunanjega omrežja in je sam kril vse potrebe. Na proste dneve, ko je bila poraba minimalna, turboagregat ni obratoval.

Lastna proizvodnja električne energije je prišla posebno do izraza ob izpadih v zunanji mreži, saj takrat proizvodnja v TOZD—Straža ni obstala kot v drugih delovnih organizacijah brez lastnega vira. O lustreznih omejitvah smo preusmerili del proizvodnje TOZD v nočno izmeno in s tem omogočili skoraj nemoteno proizvodnjo. Vedeti moramo, da glede na preteklo in prihodnjo elektroenergetsko preskrbo teh motenj pri dobavi energije ni bilo in tudi ne bo za zanemariti.

Če pogledamo v preteklo obdobje dvanajstih let, lahko ugotovimo, da smo pokrili z lastno proizvodnjo 66 odst. porabljene električne energije. Z razvojem delovne organizacije v Straži se skupna poraba povečuje, medtem ko se delež lastne električne energije zmanjšuje zaradi premajhne zmogljivosti. Ko se je Novoles odločil o naložbi so bila mnenja deljena in nasprotujoča. Sedaj lahko ponovno potrdimo, da je bila naša odločitev na mestu, še posebej če vemo, da smo ves čas zelo koristno porabljali še takrat lesne ostanke, ki so še danes zelo cenen in zanesljiv vir energije. Poleg pridobljene električne energije iz lesnih ostankov dobimo iz turboagregata oziroma parne turbine tudi paro za tehnologijo in ogrevanje, to pa bi morali vseeno pridobiti ne glede na proizvedeno energijo in ne bi bila poraba lesnih ostankov bistveno manjša.

Kadrovske vesti

JANUAR 1983

TOZD TVP:

— odšla: Slavko GORŠE (v zapor) in Mirko LUKŠIČ (v JLA)

TOZD ŽAGA:

— prišli: Janez ŽURA, Andreja ŽERJAV, Miran SAJEVEC, in Bojan PIRC
— odšel: Zahir HIRKIČ (v JLA)

TOZD TDP:

— odšel: Miha PODBORŠEK (sporazum)

TOZD TPP:

— prišel: Miran JURCA
— odšli: Silva KOS (samovoljno), Jože BERUS (sporazum) in Jože KASTELIČ (sporazum)

TOZD LIPA:

— odšel: Marjan SINTIČ (sporazum)

TOZD BOR:

— prišli: Aleksander ŠTALEKAR, Breda GRABNAR in Anton KODRIČ
— odšel: Peter OMERZEL (sporazum)

TOZD SIGMAT:

— prišel: Petar DUMENČIČ
— odšel: Janez BOGOVIČ (sporazum)

TOZD TAP:

— odšli: Anica MATOH (sporazum), Franc VIDMAR (sporazum), Branko GODNJAVEC (v JLA), Branka ČEH (sporazum) in Ivan VIŠČEK (sporazum)

TOZD TKO:

— prišla: Nena ŽABČIČ
— odšli: Ana BEZEK (sporazum) in BISERKA ŽABČIČ (sporazum)

TOZD TES:

— prišel: Jože REBSELJ
— odšli: Milan MEŽNARŠIČ (upokojitev), Anton ERPE (upokojitev) in Mira PETKOVIČ (samovoljno)

TOZD TGD:

— odšel: Jože ZUPANČIČ (upokojitev)

DSSS:

— prišla: Boris GOLEŽ in Dušanka BIČEK
— odšel: Jože REPŠE (upokojitev)

Število zaposlenih po TOZD

TOZD	M	Ž	SKUPAJ
TVP	120	174	294
ŽAGA	157	24	181
TPI	56	21	77
BOR	76	15	91
SIGMAT	93	27	120
IGK	93	53	146
TDP	156	224	380
TSP	170	172	342
TPP	135	79	214
LIPA	84	5	89
TAP	81	56	137
TKO	60	31	91
TES	112	28	140
TGD	46	54	100
BLP	86	34	120
DSSS	92	106	198
SKUPAJ	1617	1103	2720

Tudi ekonomski učinek, ki smo ga dosegli z lastno proizvodnjo električne energije, ne smemo pri tem zanemariti. Po sedanjih cenah nabavljene in lastne energije so imele TOZD v Straži pri stroških za porabljeno električno energijo okoli 160 milijonov dinarjev prihrankov, kar pomeni, da so imele 30 odst. cenejšo električno energijo. Ti učinki so bili večji, če upoštevamo, da smo preprečili zastoje ali kompenzirali z lastno električno energijo motnje v proizvodnji.

Pri načrtih nadaljnega razvo-

ja Novolesa v Straži se bo poraba električne energije prav gotovo večala in bomo postali vse bolj odvisni od dobave energije iz zunanje mreže (DES). Če upoštevamo jugoslovanske težave v elektrogospodarstvu in veliko odvisnost od tujih energetskih virov, menimo, da je pravilno in upravičeno razmišljati, da je treba okrepiti našo energetiko, povečati količine lastne električne energije. To pa bi pomenilo še boljše izkoriščanje lesnih ostankov in večjo energetsko neodvisnost.

VENO BUKOVEC, inž.

Glasilo „NOVOLES“ preja uredniški odbor. Odgovorni in tehnični urednik Vanja Kastelic. Izdaja delovna organizacija „NOVOLES“, lesni kombinat Novo mesto — Straža. Naklada 3200 izvodov. Stavek, filmi in montaža: DITC, TOZD Dolenjski list. Tisk: DITC, TOZD Tiskarna.

Glasilo je oproščeno temeljnega prometnega davka na podlagi mnenja Sekretariata za informacije pri IS SR Slovenije št. 421/72 z dne 31. januarja 1978.